

Hjorteviltseminar Gardermoen 25.-26. mars 2025

Nytt fra Veterinærinstituttet

Faggruppe vilthelse

Malin Rokseth Reiten, Bjørnar Ytrehus, Hans Kristian Mjelde og Jørn Våge

Veterinærinstituttet

Munn- og klauvsjuka påvist i Tyskland

Publisert 13.01.2025 Oppdatert 15.01.2025

Tyske styresmakter har påvist munn- og klauvsjukavirus i prøver frå vassbøflar. Munn- og klauvsjuka (MKS) er ein svært smittsam virussjukdom for klauvdyr.

Dyra som blir smitta med sjukdommen kan og på jor og sponar. Illustrasjonsfoto: Shutterstock

Blåtungevirus påvist på sau i Sør-Norge

Publisert 06.09.2024 Oppdatert 11.09.2024

Veterinærinstituttet har i dag, 6.september påvist sykdommen blåtunge på en sauebesetning i Kristiansand kommune. Dette er første gang siden 2009 at sykdommen er påvist i Norge, den gang på storfe. Så langt er blåtungeviruset kun påvist to dyr fra samme sauebesetning.

Illustrasjonsfoto av norsk sau. Foto: Shutterstock

Munn- og klauvsjuka påvist i Ungarn

Publisert 11.03.2025

Munn- og klauvsjukavirus har blitt påvist hos storfe i Ungarn. Det er andre påvisningen i Europa i år. Norske myndigheter følger situasjonen tett.

Mange tilfeller av Salmonella hos katt tidlig på året

Publisert 20.02.2025 Oppdatert 10.03.2025

Så langt i 2025 (1. januar - 20. februar) har Veterinærinstituttet påvist 40 tilfeller av Salmonella Typhimurium hos katt. I fjor ble det i den samme perioden bare registrert to tilfeller.

Salmonellose hos småfugl på fôringsplasser opptrer oftest på etterjulsvinteren med en topp mellom februar og april. Kattene smittes når de fanger og spiser syk småfugl. Foto Shutterstock

Oter har fått påvist høypatogen fugleinfluensa

Publisert 24.01.2025 Oppdatert 17.02.2025

Veterinærinstituttet har påvist høypatogen fugleinfluensa (HPAI) hos ein oter i Tromsø kommune. Dette er første gang HPAI blir påvist hos oter i Noreg.

En fugleinfluensa hos oter (lutra lutra) i

subtypen H5N5 er denne haust langs norskekysten, særleg i dei drevar i Storfjord kommune i februar i desember i fjor.

dyr

Ny variant fugleinfluensa påvist hos melkekyr i USA

Publisert 07.02.2025

En ny type høypatogen fugleinfluensavirus er funnet hos kyr i Nevada. Det er den andre varianten av H5N1-viruset som har smittet fra villfugl til melkeku i USA.

Illustrasjonsfoto: Shutterstock

Skrantesjuka påvist hos en elgku i Notodden

Publisert 13.09.2024

Prøvene viser at den avliva elgkua hadde sporadisk (atypisk) skrantesjuka. Det er forventa å finna nokre tilfelle av sporadisk skrantesjuka i løpet av eit år, og denne varianten er grunn til å tru at ikkje er smittsam, eller svært lite smittsam mellom levande dyr.

Illustrasjonsfoto: Shutterstock

I Noreg har det vorte påvist ulike stammar av prion som forårsakar skrantesjuka (CWD). Hos villrein er prion funne i lymfeknutar hos alle. For dyra som har komme lengre i sjukdommen, også i hjernen.

Veterinærinstituttet

Vilthelserapporten 2024

Helseovervåkingsprogrammet
for vilt (ViltHOP) 2024

Et innblikk i hva som rører seg hos viltet

Totalbelastningen for viltet vil være større enn enkeltsykdommer

Mange sykdommer rapporteres ikke – har påvirkning på dyras helse og velferd

Sykdommer kan påvirke viltbestandene – noen sykdommer smitter mellom arter

Hva er normal sykdomsbelastning? Dette er viktig å ha kunnskap om
Registrere endringer
Mulighet for tiltak

Hvordan går det egentlig?

Mange faktorer som påvirker forekomsten av sykdom har utviklet seg i feil retning

Viltet er ofte godt tilpasset akkurat de livsbetingelsene de lever under - Små endringer kan gi store utslag i dyrenes helse og velferd

Mange av sykdommene er antatt klimasensitive

Mer sykdom enn før?

Eller økt oppmerksomhet, bedre diagnostikk og bedre kommunikasjon?

Rådyrdiaré

Kronisk sykdom uten kjent årsak

Hele året – alle aldre – begge kjønn

Mottar mange henvendelser!

Østlandet, Innlandet, Trøndelag → områder
med store rådyrbestander

Behov for økt kunnskap

Foto: Imelie Geurts

Innsamling av prøver

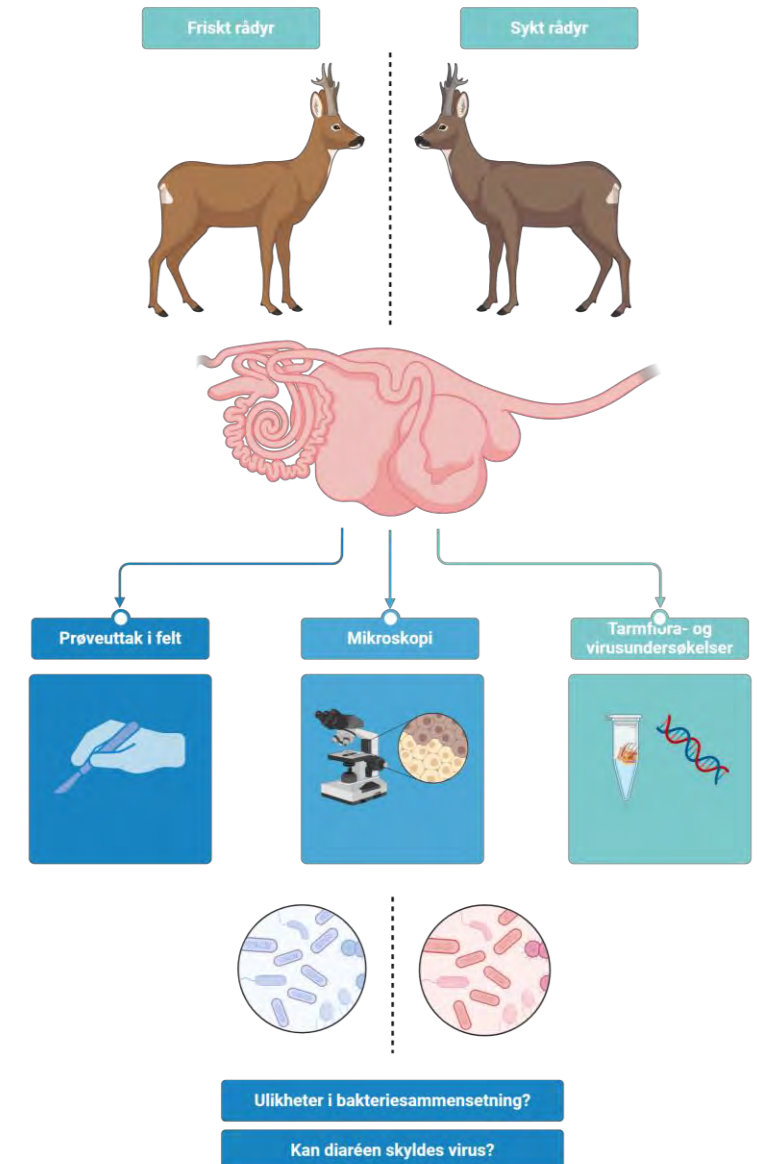
Samarbeid med Moss og Råde kommune, Universitetet i Sørøst-Norge

Målet er prøver fra 50 syke og 50 friske rådyr

Samme tidsrom og sted

Foto: Andreas Zedrosser

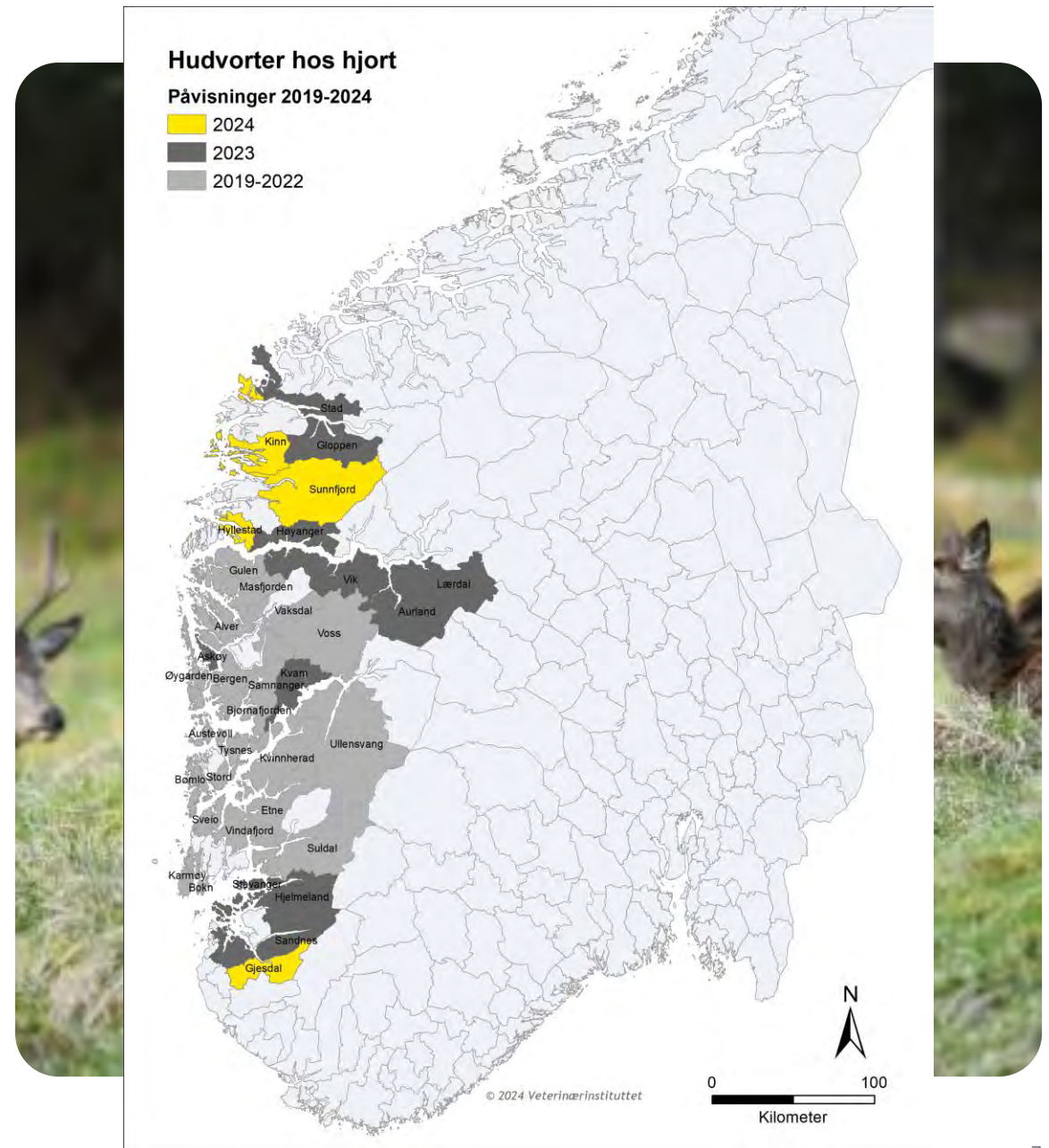
Hudvorter hos hjort

Først påvist i 2019

Spredningsmønster som i andre land i Europa

Hvor kommer de fra?

Fire nye kommuner innmeldt: Hyllestad, Sunnfjord, Gjesdal og Kinn

Fra diagnostikken

Passiv overvåking er **svært viktig**

Bilder på epost/SMS – telefonsamtaler

Bukhinnekreft hos elg →

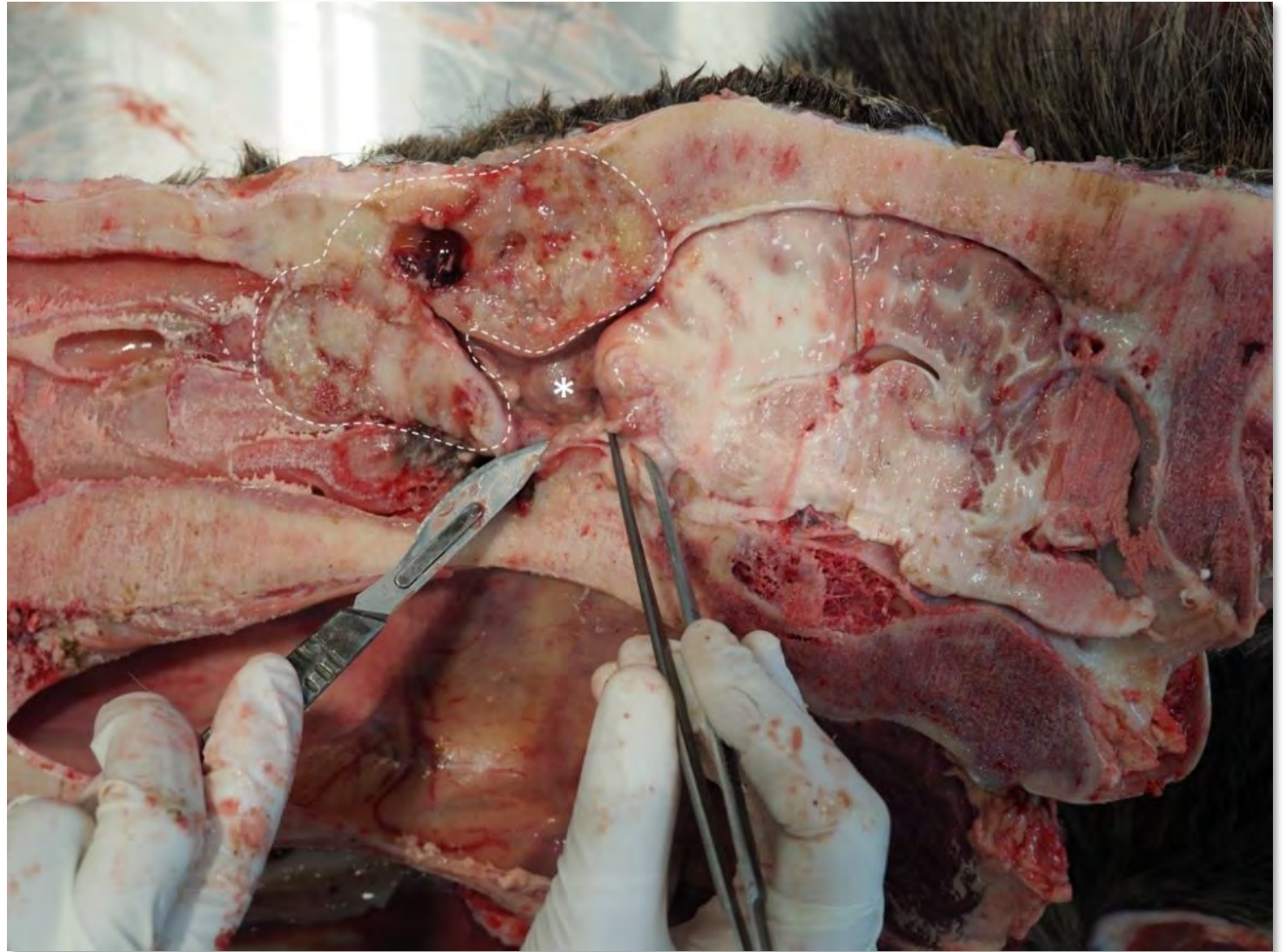
Silbenssvulst

To elger fra Marker

Gikk i ring

Svulsttype som opptrer sporadisk hos eldre dyr

Diagnosen stilles ved undersøkelse av hodet + vevsmikroskopering

Nytt? Diaré hos elg

Lite kunnskap om smittsomhet, omfang og utbredelse

Flere meldinger fra Østlandet

Fått inn fire elger:

- Aremark, Rakkestad, Indre Østfold, Marker
- Alle var magre og var tilsølte bak
- Sår i slimhinnen i bakre deler av tykktarm/endetarm påvist hos tre
- Ikke parasitter
- Viktig at kadavrene er ferske

→ Kronisk tykktarmsbetennelse

Skrantesjuka

To elger fikk påvist sporadisk skrantesjuka i 2024

Veterinærinstituttet

[Forside](#) • [Nyheter](#) • Prion ved sporadisk skrantesjuka hos elg og hjort finst spreidd i dyrekroppen

Prion ved sporadisk skrantesjuka hos elg og hjort finst spreidd i dyrekroppen

Publisert 24.01.2025 Oppdatert 29.01.2025

Ein ny studie utvidar forståinga av kvar i dyrekroppen prion kan finnast hos hjort og elg med

Takk for oppmerksomheten!
Spørsmål?

